

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Dato:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Arkiv:	Bedr.arkiv:
04.04.2003	1505/03	Torild Agnalt Østmo	A03120	000108

Høringsuttalelse om framtidig organisering av laboratorietjenesten på matområdet mv.

Næringsmiddeltilsynet i Asker og Bærum viser til høringsnotatet og har følgende kommentarer.

Vi er enig i, når det nå er bestemt at laboratorietjenesten skal organiseres uavhengig av tilsynet, at statlig engasjement på laboratorieområdet skal begrenses til de former for laboratorievirksomhet som av faglige eller økonomiske årsaker ikke kan ivaretas av andre. Det finnes kompetanse hos andre aktører til å utføre store deler av de rutineanalyser som i dag utføres av de statlige laboratorier. På områder hvor staten har vært enerådende, fordi analyseoppdrag er gitt direkte til statlige laboratorier (eksempelvis BSE, skrapesyke, og salmonella og campylobacter på levende dyr), vil det sannsynligvis raskt bygges opp kompetanse og kapasitet i markedet. Slik konkurranseutsetting bør skje snarest mulig, og parallelt med konkurranseutsetting av de kommunalt eide laboratoriene. Økt analyseomfang på markedet vil i seg selv være med å bidra til å opprettholde en viss desentralisert struktur.

Et viktig virkemiddel for å fremme denne utviklingen, er slik departementet selv beskriver det i p 5.2.1, siste avsnitt, ikke å tillate statlige laboratorier å komme med tilbud som svar på årlige anbudsinnbydelse fra Mattilsynet og heller ikke tilby tilsvarende analysetjenester til andre kjøpere, men kun ha en beredskapsfunksjon for å ta de analyser det ikke fins analysekompetanse på i markedet. På denne måten vil det raskt synliggjøres på hvilke områder Staten fortsatt vil måtte engasjere seg. Næringsmiddeltilsynet i Asker og Bærum mener det vil være feil ressursbruk å etablere egne statlige aksjeselskap for å ta seg av disse analysene. En slik utskillelse av den forretningsmessige delen av de statlige virksomhetene, vil kunne forsinke konkurranseutsetting av egnede analyser. Det er bedre at Staten gir omstillingsmidler til de laboratorier som kan tenke seg å utvide analysespekteret på de analyseområder som i første omgang ikke synes å være regningssvarende eller som det må en kompetanseheving til for å kunne påta seg oppdraget.

Næringsmiddeltilsynet i Asker og Bærum mener også det er et riktig prinsipp at statlig engasjement på laboratorieområdet bør fokuseres på å videreutvikle de statlige laboratoriene som kompetanseinstitusjoner på matområdet. Det anses som riktig at disse institusjonene skal være hovedaktører for å sikre forvaltningsstøtte, referansefunksjoner, metodeutvikling, diagnostikk og mer overordnede beredskapsfunksjoner.

I fase 1, 2003-2004, er det fra Departementet angitt at det i denne overgangsfasen er et hovedanliggende for Mattilsynet å innrette sine innkjøp strategisk slik at nødvendige kompetanse og analysekapasitet videreføres, samtidig som at det legges til rette for en "modning" av markedet. Næringsmiddeltilsynet tolker dette slik at Mattilsynet i hovedsak i denne fasen vil tilrettelegge for at laboratorietjenester kjøpes hos nærliggende laboratorium på lokalt nivå og er

enig i en slik strategi. Dette vil gi rom for en gradvis utvikling og tilpasning til et markedsorientert laboratoriemarked.

Næringsmiddeltilsynet i Asker og Bærum mener det bør gis aksept for at kommuner eller andre interessenter i en overgangsperiode kan bidra med omstillingsmidler. Få, om noen laboratorier, vil ha mulighet til "over natten" å innrette driften etter markedsøkonomiske prinsipper. Denne perioden må kunne strekke seg noe ut i 2005.

Det blir i egenskap av etterspørre av laboratorietjenester at Mattilsynet kan sørge for at tilsyn, kommuner, bedrifter og privatpersoner har tilgang på likeverdige laboratorietjenester over hele landet, innen rimelig nærhet. Departementet har selv angitt en minimumsstruktur som Mattilsynet kan legge til grunn for sin anbuds-/innkjøpsrunde. Departementet har som en foreløpig vurdering sett det som ønskelig at det finnes laboratorier med så vel kjemisk som mikrobiologisk analysekompetanse innenfor hver region. I tillegg bør det være mikrobiologisk analysekompetanse i samtlige fylker hvor kommunikasjonsforholdene tilsier at eventuell transport av prøvemateriale til andre deler av landet vil være vanskelig. NAB stiller seg tvilende til at et mikrobiologisk laboratorium i hvert fylke vil gi nødvendig nærhet for å overholde kvalitetskrav til avstand mellom prøveuttak og analysetidspunkt.

Næringsmiddeltilsynet i Asker og Bærum er tilfreds med at staten viser vilje til å påta seg et ansvar sammen med kommunene for å sikre at arbeidstakere på laboratorieområdet skal bli tilbudt om lag samme vilkår for omstilling som de ansatte som blir overført til Mattilsynet.

NAB vil gå inn for at de av laboratoriepersonellet som blir overflødige ved omstillingsprosessen og som innehar nødvendig kvalifikasjoner, får fortrinnsrett til de stillingene ved lokal- og regionkontorer som mange steder må opprettes for å sikre tilsynet nødvendig bestillerkompetanse/laboratriekompetanse. Overflødige laboratoriepersonell som innehar tilsynskompetanse, bør få fortrinnsrett til eventuelle nyopprettede tilsynsstillinger. Staten bør også bidra aktivt til at overflødige laboratoriepersonell tilbys kompetanseheving for å gå inn i ledige stillinger i det nye Mattilsynet.

KONKLUSJON

Næringsmiddeltilsynet i Asker og Bærum mener derfor at:

- Det må ikke opprettes egne statslaboratorier.
- Staten bør heller bruke ressurser på å sørge for at laboratorier i markedet raskest mulig får kapasitet og kompetanse til å utføre analyseoppdrag som tidligere er utført av statlige laboratorier.
- I en overgangsfase må det gis aksept for at kommuner og andre interessenter bidrar med omstillingsmidler.
- I en overgangsfase (til 2005) bør Mattilsynet innrette sine innkjøp slik at det i hovedsak blir foretatt innkjøp ved nærliggende laboratorium.
- Laboratoriepersonell som blir overflødige i omstillingsprosessen, må få fortrinnsrett til nye stillinger i Mattilsynet hvor laboratriekompetanse etterspørres, og Staten bør også bidra aktivt til at overflødige laboratoriepersonell tilbys kompetanseheving for å gå inn i ledige stillinger i det nye Mattilsynet.

Med vennlig hilsen

Torild Agnalt Østmo
Kommuneveterinær

